

Peru - Pluimveeland bij uitstek

Velen kennen Peru vooral als toeristische bestemming. Het land van de Inca's, Cusco en Machu Picchu, het machtige Andesgebergte en de kleurrijke bevolking. Geografisch gezien bestaat Peru uit drie verschillende zones: de droge woestijnachtige kuststrook waar de meeste mensen wonen en de hoofdstad Lima ligt, de Andes met toppen van meer dan 6.000 meter, en daarachter het regenwoud. Zo op het eerste oog niet een land voor landbouwontwikkeling. Het tegendeel is echter waar. De agrarische sector in Peru groeit explosief.

Door irrigatieprojecten in de woestijn is extra landbouw-areaal gecreëerd met goede resultaten. De agrarische export bedroeg in 2008 zo'n 2 miljard euro, wat een stijging vertegenwoordigt van 31,7% ten opzichte van 2007, dit ondanks de daling eind 2008 veroorzaakt door de crisis op de wereldmarkten. De belangrijkste exportproducten zijn van oudsher koffie en niet-traditioneel asperges (Peru is de grootste asperge-exporteur van de wereld), avocado's, mango's, bananen, cacao, tangelo en mandarijnen, artisjokken en druiven. Nederland heeft een prominente derde plaats als afnemer voor deze niet-traditionele producten.

Gunstige omstandigheden voor pluimvee

De pluimveesector heeft een aandeel van 24% in de agrarische sector van Peru, 56% in de veeteeltsector en levert 2,5% van het BNP. Bovendien verschaft de sector werk aan meer dan 250.000 personen. De woestijn aan de kust biedt ideale omstandigheden voor de pluimveehouderij. Op de uitgestrekte onbevolkte zandgronden zijn afgelegen terreinen beschikbaar die niet geschikt zijn voor de landbouw, tegen een lage prijs en met een natuurlijke veterinaire isolatie gunstig voor de bioveiligheid. Peru is vrij van vogelgriep zonder vaccinatie en vaccineert tegen Newcastle ziekte. Het klimaat is gematigd, temperaturen variëren tussen de 15 en 28°C en het regent niet of bij hoge uitzondering, waardoor volstaan kan worden met eenvoudige rustieke stallen (type Open Houses) met natuurlijke ventilatie door constante aanvoer van zeelucht.

Economische omgeving

De Peruaanse economie ontwikkelt zich de laatste jaren erg goed en vertoont hoge groeicijfers, zelfs in 2008 nog 9,8% (hoogste ter wereld), dat komt voor een belangrijk deel door een groeiende binnenlandse vraag, toegenomen consumptie en particuliere investeringen. Alhoewel ook in Peru in 2009 de crisis voelbaar zal worden, is de verwachting dat de groei positief zal blijven, tussen 3 en 4%. In grote delen van Peru heerst echter nog armoede en schiet

Hamburgers van kippenvlees.

Foto: San Fernando

Structuur van de pluimveesector in Peru

De pluimveesector van Peru omvat naast kip, ook kalkoen en eend. De sector is sterk geconcentreerd met slechts een beperkt aantal grote bedrijven, vooral in de vleeskuikensector.

Vleeskuikens

De meeste grote bedrijven zijn volledig verticaal geïntegreerd, zij houden (groot)ouderdieren, produceren eieren en mesten kippen op, hebben hun eigen veevoederfabriek, slachterijen en verdere verwerking.

Alle grootouderdieren worden geïmporteerd (circa 140.000 eendagskuikens per jaar). Deze worden gehouden door drie bedrijven: San Fernando (Cobb), Avícola del Norte S.A. (Ross) en Avex (Hybro overgaand naar Cobb).

Van de geproduceerde ouderdieren (ongeveer 5,5 miljoen eendagskuikens per jaar) wordt 20% geëxporteerd vooral naar Ecuador, Colombia, Venezuela en Bolivia en 80% in Peru gehouden in zo'n 15 bedrijven. Van de broedeieren die zij produceren wordt ongeveer 8% geëxporteerd en 92% in Peru uitgebreed, wat resulteert in het opzetten van 425 miljoen vleeskuikens per jaar. Veruit het grootste aandeel van de vleeskuikens wordt geproduceerd door San Fernando en dochter Chimu. Andere belangrijke partijen zijn Redondos, Rico Pollo, Avícola del Norte, Avinka, Ganadera Santa Elena, La Perla en Técnica Avícola.

Van de vleeskuikens wordt slechts 20% in industriële slachterijen verwerkt tot verse kip. Deze kippen worden vooral verkocht via het supermarktkanaal.

De overige 80% van de vleeskuikens gaat naar grote versmarkten waar zij levend worden verkocht. Deze kippen worden op

artisanale wijze in kleine slachterijen of slagerijen geslacht en verkocht op markten en in kleine winkels.

Peru kent nauwelijks diepvriesproductie, alleen een klein deel voor de export naar voornamelijk Japan. In Peru is geen vraag naar diepvries en de sector beschikt niet over de infrastructuur. In de armere regio's beschikken veel huishoudens niet over een koelkast. Een uitzondering is de diepvriesproductie van kalkoenen en kiphamburgers en kipnuggets.

Daarnaast wordt verse kip verwerkt tot vleeswaren (ham en boterhamworst van kip en kalkoen) en (knak)worsten.

In de industriële tak wordt hard gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit tot internationale standaarden en worden moderne technologieën gebruikt. De topbedrijven beschikken over ISO 9001-2001 en ISO 14000 certificaten. De supermarkten eisen kwaliteitsgaranties en in toenemende mate traceerbaarheid.

Legkippen

In de legkippensector worden alle ouderdieren geïmporteerd, er zijn geen grootouderbedrijven. Per jaar worden 14,6 miljoen legkippen opgezet. Ook in deze sector is San Fernando marktleider, gevolgd door La Calera, Vallecito, Insumos Avipecuarios, Rio Bravo, Redondos en andere.

De legkippen worden voor 30% in stallen met legnesten gehouden, verder in legbatterijen. Deze zijn normaliter niet hoger dan 2 verdiepingen en staan in open stallen met veel natuurlijke ventilatie.

de voedselvoorziening tekort. Zo is er bijvoorbeeld een structureel gebrek aan proteïnes.

De pluimvee sector voorziet in de goedkoopste dierlijke proteïne, met een aandeel van meer dan 70%. De consumptie van pluimveevlees en eieren is de laatste jaren sterk gestegen mede dankzij de gunstige economische situatie, de komst van supermarkten en de succesvolle inspanning van de sector om het imago van de producten te verbeteren.

Peru	1998	2008	Toename
Consumptie van eieren per hoofd van de bevolking	6,26 kg.	9,31 kg.	
	100 stuks	149 stuks	49%
Productie van eieren	154.500 ton	266.540 ton	73%
Consumptie van pluimveevlees per hoofd van de bevolking	19,3 kg.	29 kg.	50%
Productie van pluimveevlees	460.000 ton	875.000 ton	90%
Aantal inwoners	24.682.000	28.644.000	16%

Voer

Het voer bestaat vooral uit harde gele maïs (35-45%) en soja (15 – 20%). De maïs wordt voor de helft lokaal geproduceerd en verder geïmporteerd. Soja wordt bijna volledig geïmporteerd. Het in Peru geproduceerde vismeel wordt de laatste jaren door de gestegen prijs niet tot nauwelijks gebruikt. Afhankelijk van de regio worden ook wat lokale bijproducten ingezet van bijvoorbeeld rijst en katoenpitten. De specifieke Andesgranen zoals quinoa en kiwicha met hun hoge voedingswaarde en hoog proteïnegehalte worden op te kleine schaal geproduceerd om toegepast te kunnen worden en de prijs is berekend op menselijke consumptie.

De kernen, mineralen en vitaminen, worden voornamelijk geïmporteerd. Er is een kleine markt voor organisch geteelde granen. Daarnaast is kip gevoerd met ongemodificeerde granen, een van de niches die Peru in de internationale markt voor export wil bedienen. De prijs van een vleeskuiken wordt voor bijna 80% door het voer bepaald. Het is dus makkelijk in te zien dat de sterke stijging van de prijs van maïs en soja, ook al is dat nu weer wat afgevlakt, de sector voor grote uitdagingen stelt.

Eenzijds zou een oplossing kunnen zijn om meer lokaal te produceren. Een beperking is de infrastructuur. De granen vanuit het binnenland zijn duurder dan geïmporteerde granen vanwege de hoge vrachtkosten. Peru investeert de laatste jaren veel in infrastructuur wat deze situatie kan verbeteren. Soja wordt echter nog nauwelijks verbouwd hoewel de omstandigheden hiervoor wel geschikt zijn. Er moet desalniettemin geïnvesteerd worden in onderzoek naar de juiste soorten en beste teeltmethodes, maar het ontbreekt nog aan middelen om dit op grote schaal aan te gaan pakken. Enkele bedrijven zijn wel met proeven en testen bezig. Anderzijds zoekt men de oplossing in het verhogen van de productiviteit door hogere efficiëntie in de opfok en houderij en de ontwikkeling van nieuwe technologieën.

Kansen

De toegenomen interne vraag heeft de potentie om nog meer te groeien als de economische ontwikkeling zich voortzet. Daarnaast wil de sector zich gaan richten op de exportmarkt en daarvoor moet

‘De agrarische sector in Peru groeit explosief.’

het kwaliteitsniveau verder worden aangepast. In de afgelopen jaren is de technologie verbeterd en deze tendens zet door. Concreet wordt behoefte aan broedmachines en slacht- en verwerkingslijnen geconstateerd. Daarnaast zouden mogelijkheden kunnen bestaan voor machines en systemen voor veevoederfabrieken. In de toeleverende industrie zijn kernen en medicijnen van belang.

Belangrijkste partners zijn nu de Verenigde Staten en Brazilië. Men is overtuigd van de kwaliteit van Europese en zeker ook Nederlandse producten, maar hierbij is de prijs vaak het obstakel. Als een product met financiering geleverd kan worden, zal dit de mogelijkheden zeker vergroten. Een ander aandachtspunt is het garanderen van service en leveren van onderhoud en onderdelen.

Carla Brokking

Meer informatie via de Nederlandse ambassade te Lima, LIM-EA@minbuza.nl.

Nederlands grootouderproject

Via het PSOM-programma (tegenwoordig PSI, zie <http://www.evd.nl/psi>) is een succesvol project uitgevoerd met Hybro als trekker en Técnica Avícola als begunstigde. De Joint-Venture AVEX die uit deze samenwerking is voortgekomen heeft een geavanceerd grootouderbedrijf in de buurt van Chiclayo en een technologisch hoogstaande broederij in Lima. Met behulp van microfinanciering probeert men een contractstelsel op te zetten waarbij kleine boeren kippen kunnen gaan mesten en daarmee een inkomen verwerven.

Grootouderstallen van Avex in het noorden van Peru.